

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa, Complectens Omnia Morum Præcepta, Et Principia Decisionis Omnium Conscientiæ Casuum, Suis Quæque Momentis Stabilita

Ad usum Parochorum, & Confessariorum

Continens Tractatus De Obligationibus Specialibus Certorum Statuum, De
Sacramentis In Genere, Et In Specie, Et De Censuris Et Irregularitatibus

Antoine, Paul-Gabriel

Ingolstadii, MDXXXIV.

VD18 90392167

Q. 3. An ex præcepto divino tenemur confitetti mortalium numerum,
species, & circumstantias?

urn:nbn:de:hbz:466:1-41032

Q. 3. *An ex præcepto divino tenemur constiteri mortalium numerum, species, & circumstantias?*

Nota. Circumstantia moralis est affectio, seu conditio Actûs humani, ad ejus bonitatem vel malitiam conducens. Circumstantiæ septem recensentur hoc versu:

Quis, quid, ubi, quibus auxiliis, cur, quomodo, quando.

Aliæ mutant speciem, hoc est, dant actui novam speciem peccati: ut si percutiatur Clericus, circumstantia personæ addit injustitiæ peccato malitiam sacrilegii, ob oppositionem cum religione: Huc etiam pertinent circumstantiæ, quæ efficiunt peccatum mortale, quod alioqui fieret veniale, ut circumstantia Patris in contumeliâ, quæ in alium illata censeretur levis culpa: nam mortale est specie morali diversum à veniali. Aliæ verò non mutant speciem, sed peccatum intra eandem speciem notabiliter aggravant, vel minuunt, ut major vel minor quantitas mortalis, duratio, intentio, &c. Aliæ demum multiplicant peccatum intra eandem speciem, ut numerus personarum, quas læseris, &c.

Porro circumstantia mutat speciem, cum propter illam actus habet disconvenientiam cum natura rationali & lege divina notabiliter diversam, vel oppositionem cum diversis specie præceptis aut virtutibus, vel modum opposi-

positionis cum eadem virtute notabiliter diversum.

Resp. I. Pœnitens jure divino tenetur confiteri distinctè omnia & singula mortalia, quoad numerum, species, & circumstantias peccati speciem mutantem; prout sunt in conscientia. Fide constat ex Trid. sess. can. 7. *Siquis dixerit in Sacramento Pœnitentiæ ad remissionem peccatorum necessarium non esse jure divino, confiteri omnia & singula peccata mortalia, quorum memoria cum debitâ & diligenti præmeditatione habeatur, etiam occulta, & circumstantias, quæ peccati speciem mutant... Anathema sit.*

Dixi, species. Nam ex loco cit. omnia & singula mortalia exprimi debent. Tò omnia indicat species. Et tò singula numerum. Item circumstantiæ speciem mutantem declarandæ sunt: ergo à fortiori ipsæ species, propter quas illæ declarari debent. Ratio est, quia peccatum aperiendum est ob malitiam: ergo distinctæ speciæ malitiæ, etiam distinctè declarari debent.

Nota. Qui non potest determinare præcisè numerum suorum peccatorum, tenetur exprimere eorum numerum cum aliqua latitudine verisimiliore, dicendo, v. g. commisi hoc peccatum decies, plus, minus. Quòd si propter lapsum multitudinem nequidem possit sic numerum exprimere, interrogandus est ex quo tempore talem consuetudinem habuerit, & quoties circiter per diem vel hebdomadam,

Y 5

vel

vel mensē, consueverit talem culpam admittere, ut sic, quantum fieri potest, numerus peccatorum Confessario innotescat: an non etiam aliquo tempore frequentius, alio rarius illam commiserit. Qui verò aliquandiu in aliqua mala voluntate, v. g. hominem occidendi remansit, tenetur exprimere quantum moraliter fieri potest, numerum actuum intra illud tempus iteratorum: nec satisfacit dicendo habitualiter perseveravi per mensē in voluntate occidendi, fornicandi. Quare Confessor ab eo quærere debet, an & quoties singulis diebus, hebdomadis, malam illam voluntatem iterarit, & quæsierit modum illam exequendi.

Resp. II. Numerus personarum quæ sunt objectum peccati, & quantitas materiæ debent in Confessione exprimi: quia sunt aliquid se tenens ex parte objecti peccati, & ad illud pertinens, & constituens actum in suo esse individuali; ideòque aperiri debet, ut cognoscatur substantia actus individua; nec peccatum potest sufficienter exprimi, non expresso toto objecto. Imò numerus personarum multiplicat numerum peccatorum. Hinc declarandus est numerus personarum, quas uno actu oderis, uno actu læseris, aut occideris, vel quibus uno facto aut dicto scandalum præbueris, vel de quibus aut coram quibus uno sermone detraxeris, &c.

Resp. III. Pœnitens tenetur etiam declarare
circum-

circumstantias, quæ intra eandem speciem aggravant notabiliter peccatum, seu malitiam mortalem illi addunt. Suarez, Sanchez, & alii communius. Prob. 1. ex c. *Consideret* de pœnit. dist. 1. & ex Catechismo Romano, & ex S. Caroli in Instruct. Confess. 2. Ex praxi Ecclesiæ, quæ aliquando reservat peccata propter circumstantiam aggravantem, ut constat ex multis Pœnitentialibus, & Ritualibus tum antiquis, tum recentioribus. Non reservantur autem, nisi ea, quæ sunt de necessitate Confessionis. 3. Quia rationes, quas affert Trid. sess. 14. c. 5. pro obligatione confitendi circumstantias speciem mutantem, nimirum. *quod sine illis peccata ipsa, neque à pœnitentibus integre exponantur, nec iudicibus innotescat; & fieri nequeat, ut de gravitate criminum rectè censere possint, & pœnam, quam oportet pro illis, pœnitentibus imponere:* valent etiam pro circumstantiis aggravantibus: Unde Trid. implicite & virtualiter docet illas aperiri debere: nam sine his neque peccatum integre exponitur, nec innotescit Sacerdoti, cum supprimatur malitia mortalis, quam illæ addunt, & per quam peccatum fit virtualiter ac æquivalenter duplex numero vel triplex. Neque etiam Sacerdos potest sine illis rectè censere de peccatorum gravitate, nec pœnam proportionatam imponere, cum non cognoscat gravitatem malitiæ mortalem, quam peccatum habet ex circumstantiâ, ob quam est multo ma-

tè ma-

tò majori pœnâ dignum; & quæ notabiliter variat iudicium Confessoris. Igitur rectitudo & æquitas iudicii illius a Christo requisita, circumstantiæ aggravantis Confessionem exigunt.

Dices. Si hoc ita esset, Trident. id definisset expressè. *R. N.* Quia Conc. voluit solum damnare expressè errores Hæreticorum, contra quos ejus doctrina est accurata. Sed in illorum damnatione multa docuit, ex quibus colligitur quid sit sentiendum, circa quæstiones inter Catholicos controversas, licet eas expressè definire noluerit.

Not. Pœnitens debet etiam declarare circumstantias necessarias ad cognoscendum suum statum, suam dispositionem & necessitatem spiritualem, ut si sit implicatus consuetudine peccandi, vel in occasione peccati versetur: nam hæc cognitio necessaria est Confessorio Medico ejus spirituali, ut remedia apta suggerat.

Resp. IV. Pœnitens tenetur etiam declarare circumstantias notabiliter minuentes gravitatem peccati, sive efficiant, ne peccatum sit mortale, sive ne mortale habeat novam malitiam mortalem: quia alioqui Confessor deciperetur in re gravi, & non posset rectè iudicare de gravitate peccati, & pœnæ imponendæ.

Not. Peccata debent sic aperiri, ut Confessor ea intelligat: nam ex Trid. Deus iubet
pec-

peccata declarari eo modo, quo Sacerdos possit de iis rectè judicare, & satisfactionem convenientem, ac remedia opportuna præscribere. Et sic præcipitur Confessio, quæ à Sacerdote distinctè intelligatur: aliàs inanis esset. Quare si intelligas Confessorem ob distractionem, vel surditatem, vel quamlibet aliam causam, non percepisse aliqua peccata prout illa nôsti, teneris illa repetere. Quòd si nescias quanam sint illa, debes Confessionem totam repetere, cum de singulis prudenter possis dubitare?

Q. 4. An actus externus exprimi debet?

Resp. Aff. Prob. 1. ex communi sensu Doctorum, & praxi fidelium. 2. Actus externus facit moraliter cum actû interno unum actum completum, & unum peccatum totale, & re ipsâ prohibetur per legem. Christus autem voluit explicari totum peccatum completum in genere moris. 3. Sine Confessione actûs externi, non satis declaratur actûs interni efficacia, intentio, extensio, duratio, nec proinde tota ejus gravitas innotescit. 4. Nisi declaretur actus externus, Sacerdos non potest, ut par est, fungi officio suo: nam non satis cognosceret statum pœnitentis, quæ remedia danda, quæ satisfactiones vel obligationes imponendæ essent: nam actus externus obnoxius est censuris, irregularitati, & variis obligationibus, quibus immunis est actus merè inter-